

บทที่ ๔

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยทำให้เห็นลักษณะต่าง ๆ ของ
สำนวนจีนและสำนวนไทย ซึ่งมีทั้งเหมือนและต่างกัน ผลการวิจัยอาจสรุปได้ดังนี้

๑. ลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทย

ลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทยมีทั้งที่เหมือนและต่างกันในด้านต่าง ๆ
ดังนี้

๑. จำนวนคำ

สำนวนจีนและสำนวนไทยมีลักษณะที่คล้ายกันคือ นิยมใช้คำตั้งแต่ ๓ คำ
ถึง ๑๐ คำที่เกิน ๑๐ คำขึ้นไปนั้น มีบ้างแต่น้อยมาก และถ้ามีคำตั้งแต่ ๖ คำขึ้นไป มักจะ
แบ่งออกเป็น ๒ วรรค

ลักษณะที่ต่างกันระหว่างสำนวนจีนและสำนวนไทยในด้านจำนวนคำก็คือ สำนวนจีน
ต้องมีตั้งแต่ ๓ คำขึ้นไป แต่สำนวนไทยนั้นมี ๑ คำหรือ ๒ คำก็ได้

๒. สัมผัส

สำนวนจีนและสำนวนไทยมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะ ในด้านสัมผัสสระ
สำนวนจีนและสำนวนไทยต่างมีทั้งสัมผัสสระในวรรคและสัมผัสสระระหว่างวรรค คำที่สัมผัส
ในวรรคเดียวกันอาจอยู่ติดกันหรือมีคำอื่นมาคั่นก็ได้ และอยู่ต้นหรือกลาง หรือท้ายสำนวนก็ได้

ลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างสำนวนจีนและสำนวนไทยในด้านสัมผัสสระก็คือ
สำนวนไทยที่มี ๓ คำมีสัมผัสสระในคำที่อยู่ติดกัน แต่สำนวนจีนที่มี ๓ คำไม่มีลักษณะสัมผัส
ดังกล่าว นอกจากนี้ สัมผัสสระระหว่างวรรคในสำนวนไทยส่วนใหญ่จะเป็นสัมผัสระหว่าง

คำสุดท้ายของวรรคแรกกับคำที่ ๑-๔ ของวรรคถัดไป แต่สัมผัสระหว่างวรรคในสำนวนจีน ส่วนใหญ่จะเป็นสัมผัสระหว่างคำสุดท้ายของวรรคถัดไป

ในด้านสัมผัสพยัญชนะสำนวนจีนและสำนวนไทยต่างมีทั้งสัมผัสพยัญชนะในวรรคและสัมผัสพยัญชนะระหว่างวรรค คำที่สัมผัสในวรรคเดียวกันอาจอยู่ชิดกันหรือมีคำอื่นมาคั่นก็ได้ และอยู่ต้นหรือกลางหรือท้ายสำนวนก็ได้

ส่วนคำสัมผัสที่อยู่ต่างวรรคกันจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน หรือต่างตำแหน่งกันก็ได้

ลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างสำนวนจีนและสำนวนไทยในด้านสัมผัสพยัญชนะคือ สำนวนไทยที่มี ๒ คำหรือ ๓ คำ มีสัมผัสที่พยัญชนะที่อยู่ชิดกัน แต่สำนวนจีนที่มี ๓ คำนั้น ไม่มีลักษณะสัมผัสพยัญชนะดังกล่าว นอกจากนั้น สำนวนไทยที่มี ๒ วรรค ส่วนใหญ่จะมีสัมผัสพยัญชนะระหว่างคำสุดท้ายของวรรคแรกกับคำสุดท้ายของวรรคหลัง แต่สำนวนจีนที่มี ๒ วรรค จะมีสัมผัสพยัญชนะระหว่างคำแรกของวรรคแรกกับคำสุดท้ายของวรรคหลัง หรือสัมผัสพยัญชนะระหว่างคำสุดท้ายของวรรคแรกกับคำแรกของวรรคหลัง

๓. การกำหนดเสียงวรรณยุกต์

สำนวนจีนมีการกำหนดเสียงวรรณยุกต์ แต่สำนวนไทยไม่มีลักษณะนี้

๔. การซ้ำคำ

สำนวนจีนและสำนวนไทยมีลักษณะคล้ายกันในด้านกรซ้ำคำ คือมีการซ้ำคำที่อยู่ในวรรคเดียวกันและซ้ำคำที่อยู่ต่างวรรค คำที่อยู่ในวรรคเดียวกันและซ้ำกันนั้น อาจอยู่ชิดกันหรือมีคำอื่นมาคั่นก็ได้ และอยู่ต้นหรือกลางหรือท้ายสำนวนก็ได้ ส่วนคำที่อยู่ต่างวรรคกันและซ้ำกันนั้น อาจเป็นคำที่อยู่ในตำแหน่งเดียวกันของแต่ละวรรคหรืออยู่ต่างตำแหน่งก็ได้

ลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างสำนวนจีนและสำนวนไทยในด้านกรซ้ำคำ คือสำนวนไทยที่มี ๓ คำ มีการซ้ำคำแต่สำนวนจีนที่มี ๓ คำไม่มีการซ้ำคำ และสำนวนจีนที่มี ๔ คำมีการซ้ำคำที่อยู่ชิดกัน แต่สำนวนไทยที่มี ๔ คำไม่มีลักษณะการซ้ำคำดังกล่าว

๔. การเลือกใช้คำ

สำนวนจีนและสำนวนไทยมีลักษณะที่เหมือนกันในด้านการเลือกใช้คำ คือ เลือกใช้คำที่มีความหมายตรงกันข้ามและเลือกใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

๖. หน้าที่ทางไวยากรณ์

สำนวนจีนและสำนวนไทยมีลักษณะที่เหมือนกันในด้านหน้าที่ทางไวยากรณ์ คืออาจทำหน้าที่เป็นคำชนิดต่าง ๆ ในไวยากรณ์ได้ ๔ ชนิดคือ คำนาม คำกริยา คำคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ นอกจากนั้นสำนวนยังทำหน้าที่เหมือนประโยคได้ด้วย

๗. ความหมาย

สำนวนจีนและสำนวนไทยมีลักษณะที่เหมือนกันในด้านความหมาย คือมีความหมายเกี่ยวกับลักษณะหรือคุณสมบัติ อากาาร สภาพการณ์ ขนาดหรือระยะทาง เวลา จำนวน พฤติกรรม และความเป็นจริง นอกจากนั้นทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยยังแบ่งประเภทได้เป็น ๓ ประเภทคือ สำนวนที่มีการเปรียบเทียบ สำนวนที่นำไปใช้เปรียบเทียบ สำนวนที่ไม่มีการเปรียบเทียบและมิได้นำไปใช้เปรียบเทียบ

๒. ความหมายของสำนวนจีนที่มี ๔ คำ เปรียบเทียบกับสำนวนไทย

การเปรียบเทียบความหมายและสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบในสำนวนจีนและสำนวนไทยจัดแบ่งได้เป็น ๓ ประเภทคือ สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย และสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบก็เหมือนกัน สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย และสิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบต่างกันบางประการ และสำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่น่าสนใจมาเปรียบเทียบต่างกัน

๓. ภาพสะท้อนจากสำนวนจีนและสำนวนไทย

ทั้งสำนวนจีนและสำนวนไทยต่างก็สะท้อนให้เห็นสิ่งแวคล้อม วัฒนธรรมและทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ของคนจีนและคนไทย ซึ่งมีทั้งที่เหมือนและต่างกัน

ข้อ เสนอแนะ

ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะสำนวนจีนที่ประกอบด้วยคำ ๔ คำ ซึ่งมีความหมายตรงกับสำนวนไทยและศึกษาเฉพาะสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีการเปรียบเทียบ ส่วนสำนวนจีนที่ได้ประกอบด้วยคำ ๔ คำ และมีได้มีการเปรียบเทียบนั้น ยังมิได้ศึกษา แต่ผู้วิจัยได้พบว่าสำนวนจีนที่ยังมิได้ศึกษาซึ่งมีความหมายตรงกับสำนวนไทยก็มีดังนี้

๑. สำนวนจีนที่ประกอบด้วยคำ ๔ คำ ซึ่งมีความหมายตรงกับสำนวนไทยและต่างก็
ไม่มีการเปรียบเทียบ

ตัวอย่าง

手 舞 足 蹈
shǒu wǔ zú dǎo

มือ รำ ตีน เต้น

หมายความว่าแสดงกริยาชอบใจเต็มที่ ตีใจจนกระทั่งมือก็รำตีนก็เต้น ตรงกับสำนวนไทย

ว่า "ตบมือตบตีน"

風 餐 露 宿
fēng cān lù sù

ลม กิน กลางแจ้ง นอน

กินกลางลม นอนกลางแจ้ง

หมายความว่าต้องพักแรมอยู่ที่กลางแจ้ง ต้องตรากตรำกับความทุกข์ยากลำบาก ตรงกับ

สำนวนไทยว่า "นอนกลางดินกินกลางทราย"

๒. สำนวนจีนที่ประกอบด้วยคำ ๔ คำ ซึ่งมีความหมายตรงกับสำนวนไทยและสำนวนจีน
มีการเปรียบเทียบ แต่สำนวนไทยไม่มีการเปรียบเทียบ

ตัวอย่าง

鼠 窃 狗 偷
shǔ qiè gǒu tōu

หนู ลัก หมา ขโมย

หมายถึงผู้ที่ล็กเล็กขโมยน้อย เปรียบเหมือนหนูแอบคาบของไปกิน หรือหมาแอบคาบเนื้อหรือกระดูกไป ตรงกับสำนวนไทยว่า "ตัดช่องย่องเบา"

惜指失掌
xī zhǐ shī zhǎng

เสียดาย นิ้ว ต้องเสีย มือ

หมายความว่าเสียดายน้อยเลยต้องเสียมาก เปรียบเหมือนการไม่ยอมตัดนิ้วมือเพียงนิ้วเดียวจึงต้องตัดมือทั้งมือ ตรงกับสำนวนไทยว่า "เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย"

๓. สำนวนจีนที่ประกอบด้วยคำ ๔ คำ ซึ่งมีความหมายตรงกับสำนวนไทย และสำนวนจีนไม่มีการเปรียบเทียบ แต่สำนวนไทยมีการเปรียบเทียบ

ตัวอย่าง

寡不敌众
guǎ bù dí zhòng

น้อย ไม่สู้ มาก

น้อยสู้มากไม่ได้

หมายความว่าคนจำนวนน้อยย่อมสู้คนจำนวนมากไม่ได้ ตรงกับสำนวนไทยว่า "น้าน้อยย่อมแพ้ไฟ" ซึ่งเปรียบเทียบไว้ว่าใช้น้าน้อยย่อมดับไฟไม่ได้

怨天尤人
yuàn tiān yóu rén

โทษ ฟ้ำ โทษ คนอื่น

หมายความว่าทำผิดแต่ไม่ยอมรับผิด แต่กลับไปโทษคนอื่น ตรงกับสำนวนไทยว่า "รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง" ซึ่งเปรียบเทียบตนรำไม่ดีเอง แล้วไปโทษปี่พาทย์หรือกลองว่าทำเพลงผิด

นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังสังเกตเห็นว่าสำนวนจีนที่ประกอบด้วยจำนวนคำมากหรือน้อยกว่า ๔ คำ ซึ่งมีความหมายตรงกับสำนวนไทยนั้น มีอยู่น้อยทีเดียว

ตัวอย่าง

สำนวนจีนที่มี ๓ คำ

替 罪 羊

tì zuì yáng

แทน บาบ แพะ

แพะรับบาป

หมายถึงผู้ที่ต้องได้รับการลงโทษโดยที่ตัวเองไม่ได้ทำผิด ตรงกับสำนวนไทยว่า

"แพะรับบาป"

举 白 旗

jǔ bái qí

ยก ขาว ธง

ยกธงขาว

หมายความว่ายอมแพ้หรือไม่สู้ ที่มาของสำนวนนี้มาจากการศึกสงคราม ฝ่ายใดแพ้ก

ยกธงขาวให้อีกฝ่ายรู้ว่า เป็นการยอมแพ้ ตรงกับสำนวนไทยว่า "ยกธงขาว"

สำนวนจีนที่มี ๔ คำ

大 魚 吃 小 魚

dà yú chī xiǎo yú

ใหญ่ ปลา กิน เล็ก ปลา

ปลาใหญ่กินปลาเล็ก

หมายความว่าคนที่มีอำนาจมากกว่าก็บีบคั้นเอาจากคนที่มีอำนาจน้อยกว่า ตรงกับ

สำนวนไทยว่า "ปลาใหญ่กินปลาเล็ก"

脚 踏 兩 只 船

jiǎo tà liǎng zhī chuán

ตีน เทียบ สอง ลำ เรือ

ตีนเทียบเรือสองลำ

หมายถึงคนที่ทำอะไรไม่ซื่อตรงและเป็นคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว แม้จะยืนอยู่ข้างฝ่ายหนึ่งก็ยังคงไม่ภไปเข้าด้วยอีกฝ่ายหนึ่ง โดยมุ่งแต่ประโยชน์ถ่ายเดียว เปรียบเหมือน ยืนเทียบแควมเรือสองลำ ลำใดเอียงจะคว่ำ ก็โคตมาอีกลำหนึ่ง ตรงกับสำนวนไทยว่า "เทียบเรือสองแคว"

สำนวนจีนที่มี ๖ คำ

牛頭不對馬嘴

niú tóu bú duì mǎ zuǐ

วัว หัว ไม่ เข้ากับ ม้า ปาก

หัววัวไม่เข้ากับปากม้า

หมายความว่า ตามอย่างหนึ่งตอบอย่างหนึ่ง หรือตอบไม่ตรงคำถาม ตรงกับสำนวนไทยว่า "ไปไหนมาสามวาสองศอก"

百聞不如一見

bǎi wén bù rú yí jiàn

ร้อยฟัง ไม่เท่า หนึ่งเห็น

ฟังร้อยครั้งไม่เท่าเห็นด้วยตาหนึ่งครั้ง

หมายความว่า จะฟังคนอื่น เขาพูด เท่าไรก็ไม่เท่าได้เห็นด้วยตาตนเองครั้งเดียว ตรงกับสำนวนไทยว่า "สิบปากว่าไม่เท่าตาเห็น"

สำนวนจีนที่มี ๗ คำ

有錢能使鬼推磨

yǒu qián néng shǐ guǐ tuī mò

มี เงิน สามารถ ใช้ ผี ไม่ แบ่ง

หมายความว่า เมื่อมีเงินแล้วพูดอะไรคนก็เชื่อฟัง ตรงกับสำนวนไทยว่า "มีเงินมีทอง เจรจาได้ ผีไม่มีโล่ปลุกเรื่อนงาม"

有其父，必有其子
yǒu qí fù, bì yǒu qí zǐ

มี พ่ออย่างไร ต้อง มี ลูกอย่างนั้น

หมายความว่าบรรพบุรุษต้นวงศ์ตระกูลเป็นอย่างไร เชื้อสายสืบมาก็เป็นอย่างนั้น
ใช้ทั้งทางดีและไม่ดี ตรงกับสำนวนไทยว่า "เชื้อไม่ทิ้งแถว"

สำนวนจีนที่มี ๔ คำ

近朱者赤，近墨者黑
jìn zhū zhě chì, jìn mò zhě hēi

ใกล้ ชาด เป็น สีแดง ใกล้ หมึก เป็น สีดำ

หมายความว่าถ้าคบหาสมาคมกับคนดี ก็จะพลอยดี แต่ถ้าคบหาสมาคมกับผู้ที่ไม่มีความ
ประพฤติไม่ดี ก็จะทำให้ผู้นั้นพลอยเลวไปด้วย ตรงกับสำนวนไทยว่า "เข้าฝูงหงส์เป็นหงส์
เข้าฝูงกาเป็นกา"

冷鐵難打，老竹難煨
lěng tiě nán dǎ, lǎo zhú nán wēi

เย็น เหล็ก ยาก ตี แก่ ไม้ไผ่ ยาก ตัด

เหล็กเย็นตียาก ไม้ไผ่แก่ตัดยาก

หมายความว่า จะอบรมสั่งสอนหรือขัดสันดานคนให้ประพฤติดี ต้องทำตั้งแต่เด็กจึงจะ
ได้ผล ถ้าโตเต็มที่อายุมากแล้ว ก็ยากที่จะได้ผล เปรียบเหมือนการตีเหล็กและตัดไม้ไผ่
ตีเหล็กต้องตีขณะเหล็กกำลังร้อนอยู่จึงจะสามารถตีเป็นรูปต่าง ๆ ที่เราต้องการได้ ตัดไม้ไผ่
ก็เช่นเดียวกัน ต้องตัดตั้งแต่ลำต้นกึ่งก้านยังอ่อนก็จะเป็นรูปใดตามต้องการ ถ้าไม้แก่เสียแล้ว
ตัดให้เป็นรูปยาก ตรงกับสำนวนไทยว่า "ไม้อ่อนตัดง่าย ไม้แก่ตัดยาก"

๑๗๑

สำนวนจีนดังกล่าวควรจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบกับสำนวนไทยต่อไป ทั้งนี้เพื่อใ้
การศึกษาเปรียบเทียบกับสำนวนจีนกับสำนวนไทยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น